

คำสั่ง

คดีหมายเลขดำที่ ลต. ๑๓ / ๒๕๕๖

คดีหมายเลขแดงที่ ลต. ๔ / ๒๕๕๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕

วันที่ ๒๘ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๗

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง	คณะกรรมการการเลือกตั้ง	ผู้ร้อง
	นายสนธิ กาศเกษม ที่ ๑	
	นายสาคร โนจิตร ที่ ๒	ผู้คัดค้าน

เรื่อง คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้อำนวยการ

การเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิก

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในวันที่

/๖ ตุลาคม

๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งในการเลือกตั้งดังกล่าวผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้สมัครหมายเลข ๓ และผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นผู้สมัครหมายเลข ๔ ผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้คัดค้านทั้งสองเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าว ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ นายบุญธรรม พูนพิน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ หมายเลข ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้านทั้งสองมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากผู้คัดค้านทั้งสองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ ผู้ร้องดำเนินการ สืบสวนสอบสวนตามระเบียบแล้วได้ความว่าก่อนการเลือกตั้ง มีการย้ายบุคคล

จำนวน ๖ คน เข้าไปในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นเจ้าบ้าน มีการย้ายบุคคลจำนวน ๕ คนเข้าไปในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นเจ้าบ้าน และมีการย้ายบุคคลจำนวน ๕ คน เข้าไปในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ ซึ่งนายจรัล แสนรัก คู่เขยกับผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นเจ้าบ้าน บ้านแต่ละหลังดังกล่าว มีสภาพเป็นกระท่อมร้างกลางนามีขนาดเล็กไม่น่าเชื่อว่าจะใช้อาศัยได้จริง ประกอบกับเป็นการย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านก่อนการเลือกตั้งประมาณ ๑ ปีเศษ เพื่อให้เป็นผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง กรณีจึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านทั้งสอง และนายจรัลดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านดังกล่าวโดยมิได้อาศัยจริง และโดยไม่มีเหตุอันควรเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔๓ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตเพื่อให้ผู้คัดค้านทั้งสอง
ได้รับเลือกตั้งมีผลให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ
เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้คัดค้านทั้งสอง
มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ขอให้มีความสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ
ผู้คัดค้านทั้งสอง และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ
เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จำนวน ๒ คน ใหม่แทนผู้คัดค้านทั้งสอง
ผู้คัดค้านทั้งสองยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ประกอบอาชีพ
จำหน่ายวัสดุก่อสร้าง รับเหมาก่อสร้างทุกชนิดและจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร
โดยรับเหมางานก่อสร้างทั่วไปทั้งจากงานส่วนราชการและบุคคลธรรมดาทั่วไปภายใน
จังหวัดแพร่ ผู้คัดค้านที่ ๑ จำเป็นจะต้องมีแรงงานหรือลูกจ้างเพื่อดำเนินธุรกิจ การย้าย
และยินยอมให้บุคคลทั้งห้าเข้ามาในทะเบียนบ้านของผู้คัดค้านที่ ๑ ก็เพื่อประโยชน์

/ในการดำเนินธุรกิจ

ในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของผู้คัดค้านที่ ๑ เท่านั้นมิใช่เพื่อประโยชน์
ในการเลือกตั้งโดยมิชอบแต่อย่างใด ส่วนผู้คัดค้านที่ ๒ ประกอบอาชีพค้าขาย
และทำการเกษตร ผู้คัดค้านที่ ๒ ได้รับความยินยอมจากนางอัมพร ประมูล
เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๑ ให้สร้างถนนผ่านที่ดินของตนเพื่อใช้เป็นทางผ่าน
เข้าไปยังที่ดินของผู้คัดค้านที่ ๒ เพื่อทำการเกษตรเมื่อปรับปรุงที่ดินทำถนนแล้วเสร็จ
จึงได้ปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๑๗๖ และได้กำหนดเลขที่บ้านเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐
เมื่อนางลำดวน พึ่งพา เห็นว่าบริเวณที่ดินของผู้คัดค้านที่ ๒ มีถนนผ่านและมี
สิ่งปลูกสร้างจึงได้ย้ายตนเองและนายกิตติ พึ่งพา บุตรชายเข้ามาในทะเบียนบ้าน
ดังกล่าวเพื่อตั้งโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์เมื่อประมาณปี ๒๕๕๔ และได้ขออนุญาต
ใบประกอบกิจการโรงงานเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เมื่อประมาณปี ๒๕๕๔
ถึง ๒๕๕๕ เกิดอุทกภัยน้ำท่วมพื้นที่ทำให้ถนนที่ผู้คัดค้านที่ ๒ ได้ทำขึ้นได้รับ

/ความชำรุด

ความชำรุดเสียหายเป็นหลุมเป็นบ่อไม่สามารถใช้สัญจรได้ นางลำดวนจึงยังไม่ได้
ก่อสร้างโรงงานตามที่ได้รับอนุญาตแต่อย่างใด ส่วนนางรัตนภรณ์ โนจิตร เป็นภริยา
ของผู้คัดค้านที่ ๒ ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาเพื่อทำการเกษตรขุดบ่อเลี้ยงปลา
ร่วมกับผู้คัดค้านที่ ๒ และนายอภิรักษ์ เพิ่มขึ้น นางพรศรี เรืองรัมย์ ย้ายเข้ามา
เพื่อวัตถุประสงค์ในการดูแลเลี้ยงบุตรผู้พิการทั้งสองคนของผู้คัดค้านที่ ๒ การย้าย
บุคคลทั้งห้าเข้ามาในทะเบียนบ้านก็เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวมิใช่เพื่อประโยชน์
ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ การย้ายบุคคลเข้าทะเบียนบ้านทั้งสองหลังมิใช่เรื่องผิดปกติ
แต่อย่างใด สภาพบ้านทั้งสองหลังเป็นไปตามปกติของวิถีชีวิตของชาวชนบททั่วไป
ที่มีอาชีพเกษตรกรที่ปลูกบ้านพักในลักษณะดังกล่าวไว้เพื่อนอนเฝ้าไร่เฝ้านาตามฤดูกาล
และมีบ้านเลขที่เพื่อขอน้ำขอไฟและประโยชน์ต่างๆ ของรัฐ พอมีฐานะดีขึ้น
ก็ปลูกสร้างบ้านหลังใหม่แต่ก็ยัง คงมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดิมและยังคงใช้เป็น

/ที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัยเพื่อประกอบอาชีพตามวิถีชีวิตของชาวชนบททั่วๆ ไป ไม่ได้มีความคิดหรือตระเตรียมการใดๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และคำว่าสภาพบ้านจะอยู่อาศัยได้หรือไม่เพียงใดนั้นเป็นเพียงข้อสันนิษฐานที่ต้องตีความตามวิถีชีวิตปกติของคนในชุมชนนั้นว่าประกอบอาชีพอะไร มีสภาพความเป็นอยู่อย่างใด จะเอาคำว่าที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองมาเป็นเกณฑ์วัดคำว่าที่อยู่อาศัยของชาวชนบทน่าจะไม่ต้อง ดังนั้นข้อกล่าวหาตามข้อสันนิษฐานดังกล่าวของผู้ร้องจึงไม่น่าเชื่อถือไม่ต้องตามวิถีชีวิตโดยปกติทั่วไปของชาวบ้าน ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จันะเมื่อครั้งที่ผ่านมาก็คือปี ๒๕๕๑ มีเพียง ๑๑ คน และเป็นญาติพี่น้องกับผู้คัดค้านทั้งสองเป็นส่วนใหญ่จึงไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองต้องย้ายบุคคลดังกล่าวเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้มาลงคะแนนเลือกผู้คัดค้านทั้งสอง การร้องเรียนของนายบุญธรรมเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตโดยมีเจตนาหวังผล

/ให้ผู้คัดค้านทั้งสอง

ให้ผู้คัดค้านทั้งสองต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่เพื่อให้ตนเอง
ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง นอกจากนี้ผู้ที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านของผู้คัดค้านทั้งสอง
ไม่ได้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทั้งหมด หากผู้คัดค้านทั้งสองมีเจตนาที่จะย้าย
บุคคลดังกล่าวมาเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสอง ผู้คัดค้านทั้งสอง
คงต้องบังคับให้บุคคลดังกล่าวมาลงคะแนนให้ทั้งหมด อีกทั้งตามรายงานผลการเลือกตั้ง
ผู้คัดค้านทั้งสองได้ ๑๙ คะแนน ส่วนนายบุญธรรมได้เพียง ๑๓ คะแนน ซึ่งแม้ไม่มี
บุคคลที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านของผู้คัดค้านทั้งสอง นายบุญธรรมก็ยังคงไม่ได้รับ
การเลือกตั้ง ผู้คัดค้านทั้งสองจึงไม่ได้ย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์
ในการเลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสอง ผู้คัดค้านทั้งสองมิได้กระทำการใด สั่งการ
ใช้จ้างวานหรือสนับสนุนในการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๙
ของนายจรัล อีกทั้งตามรายงานการสืบสวนสอบสวนก็ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านทั้งสอง

/เกี่ยวข้องอย่างไร

เกี่ยวข้องกับใดกับกรณีดังกล่าว ผู้คัดค้านทั้งสองได้รับเลือกตั้งด้วยความบริสุทธิ์
และเที่ยงธรรม ขอให้ยกคำร้อง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งไต่สวนแล้ว ขอให้จริงตามคำร้อง
คำคัดค้าน และทางไต่สวนฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะประกาศให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งในการเลือกตั้งดังกล่าวผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้สมัคร
หมายเลข ๓ และผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นผู้สมัครหมายเลข ๔ ก่อนการเลือกตั้งมีการ
ย้ายบุคคลจำนวน ๖ คน เข้าไปในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ
ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นเจ้าบ้าน มีการย้ายบุคคลจำนวน ๕ คนเข้าไปในทะเบียน
บ้านเลขที่ ๑๗๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นเจ้าบ้าน และมีการ

/ย้ายบุคคล

ย้ายบุคคลจำนวน ๕ คน เข้าไปในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ ซึ่งนายจรัล แสนรัก คู่เขยกับผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นเจ้าบ้าน ต่อมาวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้คัดค้านทั้งสองเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าวปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ นายบุญธรรม พูนพิณ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ หมายเลข ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้านทั้งสองมิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรมเนื่องจากผู้คัดค้านทั้งสองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ ผู้ร้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วย

/การสืบสวนสอบสวน

การสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว กรณีมีหลักฐาน
อันควรเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านทั้งสองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓
ซึ่งเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตเพื่อให้ผู้คัดค้านทั้งสองได้รับเลือกตั้งมีผลให้การเลือกตั้ง
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย
จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้คัดค้านทั้งสองมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
และมีคำวินิจฉัยสั่งการให้ยื่นคำร้องนี้

พิเคราะห์แล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านทั้งสอง
กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ หรือไม่ ผู้คัดค้านทั้งสองอ้างว่า
บุคคลที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านนั้นอาศัยอยู่จริงและมีได้เป็นไปเพื่อประโยชน์

/ในการเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ในปัญหาเรื่องสภาพบ้านนั้นผู้ร้องมีพยานหลักฐานเป็นภาพถ่าย
สภาพบ้านทั้งสามหลังตามสำนวนการสืบสวนสอบสวนเอกสารหมาย ร.๑ หน้า ๒๖๙
ถึง ๒๗๔ และมีนายโชติ วันรุ่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ เป็นพยานเบิกความยืนยัน
ตามบันทึกถ้อยคำที่บ้านทั้งสามหลังเป็นกระท่อมกลางนา ไม่มีห้องน้ำ คนทั่วไป
ไม่สามารถพักอาศัยถาวรได้เพียงใช้เป็นที่พักอาศัยชั่วคราวในการทำนาเท่านั้น
ส่วนผู้คัดค้านทั้งสองอ้างตนเองและมีนายจรัสเป็นพยานโดยได้ความตามบันทึกถ้อยคำ
ว่าปกติผู้คัดค้านที่ ๑ พักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๘ ส่วนบ้านเลขที่ ๑๗๕
พักอาศัยเป็นบางครั้ง บ้านดังกล่าวเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว ๑ ห้องนอน ๑ ห้องน้ำ
หลังคาสังกะสี กว้าง ๓ เมตร ยาว ๕ เมตร มีไฟฟ้าใช้ แต่ไม่มีน้ำประปา
ปกติหากไม่มีผู้พักอาศัยจะปิดไว้ ผู้คัดค้านที่ ๒ พักอาศัยอยู่บ้านสองหลัง
บ้านเลขที่ ๑๗๖ เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวยกพื้นสูงประมาณ ๑ เมตร ๑ ห้องนอน

๑ ห้องน้ำ หลังคาสังกะสี กว้าง ๕ เมตร ยาว ๗ เมตร มีไฟฟ้าใช้ แต่ไม่มี
น้ำประปา นายอภิรักษ์จะมาให้อาหารปลาและพักอยู่บ่อยๆ ส่วนนางลำดวน
นายกิตติ และนางพรศรีจะแวะเวียนมาพักอาศัยเป็นบางครั้ง สำหรับบ้านเลขที่ ๑๕๘
กว้าง ๓ เมตร ยาว ๖ เมตร ชั้นเดียว มีใต้ถุน มีห้องครัว ห้องน้ำ เห็นว่า
ตามภาพถ่ายสภาพบ้านทั้งสามหลังในเอกสารหมายเลข ร.๑ ซึ่งผู้คัดค้านทั้งสองมิได้
โต้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่นได้ความว่าเป็นบ้านชั้นเดียว มีโครงสร้างบ้านที่เป็น
องค์ประกอบพื้นฐานคือมีหลังคา ฝาบ้าน ห้องนอน ห้องครัว ห้องน้ำ แต่ไม่ปรากฏ
เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหลับนอนและสาธารณูปโภคที่จำเป็นอื่นๆ
ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อพิจารณาประกอบกับที่นายโชติให้ถ้อยคำว่าคุณทั่วไป
ไม่สามารถพักอาศัยถาวรได้เพียงใช้เป็นที่พักอาศัยชั่วคราวในการทำนาเท่านั้น
เห็นได้ว่า บ้านทั้งสามหลังดังกล่าวไม่อาจอยู่อาศัยได้ในทันทีหากไม่ได้รับการปรับปรุง

/และจัดหาอุปกรณ์

และจัดหาอุปกรณ์ครัวเรือนที่จำเป็นให้อยู่ในสภาพที่บุคคลทั่วไปสามารถพักอาศัยอยู่ตามปกติได้ สำหรับการเข้าพักอาศัยนอกจากผู้คัดค้านทั้งสองและนายจรัสที่ให้ถ้อยคำและเบิกความข้างต้นแล้ว บุคคลที่มีชื่อย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านทั้งสามหลังให้ถ้อยคำได้ความทำนองเดียวกันว่าปัจจุบันไม่ได้พักอาศัยอยู่ มีเพียงนายอุทิศ ชัดหย่อมที่เบิกความว่าพักอาศัยอยู่ แต่อย่างไรก็ดีบ้านดังกล่าวไม่ปรากฏว่ามีสภาพหรือลักษณะร่องรอยของการเข้าอยู่อาศัย ข้อเท็จจริงเชื่อว่าบ้านทั้งสามหลังไม่มีผู้พักอาศัยอยู่เป็นประจำ คำเบิกความของพยานผู้คัดค้านทั้งสองจึงขัดต่อเหตุผลและไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ที่ผู้คัดค้านทั้งสองอ้างว่าสภาพบ้านเป็นไปตามปกติของวิถีชีวิตของชาวชนบท ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ปลูกบ้านพักในลักษณะดังกล่าวไว้เพื่อนอนเฝ้าไร่เฝ้านาตามฤดูกาล และมีบ้านเลขที่เพื่อ ขอน้ำขอไฟและประโยชน์ต่างๆ จากรัฐ พอมีฐานะดีขึ้นก็ปลูกสร้างบ้านหลังใหม่แต่ก็ยัง คงมีชื่อ อยู่ในทะเบียนบ้านเดิมและยังคงใช้

/เป็นที่อยู่

เป็นที่อยู่เพื่อประกอบอาชีพตามวิถีชีวิต ของชาวชนบททั่วๆ ไป สภาพบ้าน
จะอยู่อาศัยได้หรือไม่เพียงใดนั้นต้องตีความตามวิถีชีวิต ปกติของคนในชุมชนนั้น
ว่าประกอบอาชีพอะไร มีสภาพความเป็นอยู่อย่างใด จะเอาคำว่าที่อยู่อาศัยในชุมชนเมือง
มาเป็นเกณฑ์วัด คำว่าที่อยู่อาศัยของชาวชนบทน่าจะไม่ต้องดูต่อนั้น เห็นว่า
บ้านทั้งสามหลังมีสภาพที่ไม่มีผู้อยู่อาศัยเป็นประจำ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองอ้างว่า
มีบุคคลไปพักอาศัยนั้น แม้มีจริงก็เชื่อว่าเป็นลักษณะพักพิงชั่วคราว มิใช่การอยู่อาศัย
ประจำหรือถาวร ไม่เข้าลักษณะอยู่อาศัยตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ วรรคสอง (๒)
พยานหลักฐานของผู้คัดค้านทั้งสองไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า
บ้านเลขที่ ๑๕๙, ๑๗๕ และ ๑๗๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จิวะ ตามคำร้องไม่มีผู้ใด
อยู่อาศัยจริง ส่วนเหตุผลการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านทั้งสามหลังดังกล่าวนี้

/กรณีบ้านเลขที่

กรณีบ้านเลขที่ ๑๗๕ นางสมศรี กาศเกษม อ้างว่าเป็นแม่บ้านและทำอาหาร
ให้คนงานของผู้คัดค้านที่ ๑ ส่วนนางสาวนิศากร พึ่งพา นายประสาน นามมีเลิศ
นางสาวศิริินภา วันชัย นายศุภชัย ประมูลสิน และนายอุทิศกล่าวอ้าง
ทำนองเดียวกันว่าทำงานก่อสร้างกับผู้คัดค้านที่ ๑ เฉพาะในส่วนของนางสมศรีนั้น
นางสมศรีเป็นภริยาของผู้คัดค้านที่ ๑ เมื่อผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นสามีมีชื่อเป็นเจ้าของ
บ้านเลขที่ ๑๗๕ การที่ภริยาย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านเดียวกับสามีแม้จะมีได้
อยู่อาศัยจริงแต่ก็นับว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควรตามพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓
วรรคสอง แต่ในส่วนของบุคคลอื่นนั้นหากต้องการเข้ามากระทำตามความประสงค์
ดังที่กล่าวอ้างก็สามารถเข้าพักอาศัยกับผู้คัดค้านที่ ๑ ได้โดยไม่มี ความจำเป็น
จะต้องย้ายชื่อเข้ามาในทะเบียนบ้านแต่อย่างใด อีกทั้งโดยสภาพของการรับจ้าง

/ทำงานก่อสร้าง

ทำงานก่อสร้างต้องไปทำงานตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งเป็นสถานที่ก่อสร้างแล้วกลับไป
ที่พักอาศัยในช่วงเย็นหรือพักอาศัยอยู่ในบริเวณสถานที่ก่อสร้างซึ่งไม่ปรากฏความ
เกี่ยวข้องกับการที่ต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแต่อย่างใด ข้อที่ผู้คัดค้านที่ ๑
กล่าวอ้างว่าย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อความมั่นคงของบริษัทของตน
ที่ทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ก็ไม่ปรากฏว่าการทำธุรกิจดังกล่าวจะต้องมีชื่อลูกจ้าง
อยู่ในทะเบียนบ้านเพื่อวัตถุประสงค์ใดหรือทำให้เกิดความเชื่อถือได้อย่างไร
ทั้งไม่ปรากฏว่าการย้ายชื่อเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๕ ก่อให้เกิดประโยชน์ใด
ในการเข้าพักอาศัยหรือประโยชน์ในการทำงานกับผู้คัดค้านที่ ๑ แต่อย่างใด
นอกจากนี้นางสาวนิศากร นายประสาน นางสาวศิริินภา และนายศุภชัยก็ย้ายมา
จากทะเบียนบ้านซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดแพร่เช่นเดียวกับบ้านเลขที่ ๑๗๕ หากแต่ละคน
ยังมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดิมก็สามารถทำงานกับผู้คัดค้านที่ ๑ ได้ ข้ออ้างของ

ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงไม่มีเหตุผลให้รับฟัง กรณีบ้านเลขที่ ๑๗๖ นางรัตนภรณ์ โนจิตร อ้างว่าเพื่อทำการเกษตร นางพรศรีอ้างว่าเพื่อดูแลบุตรผู้คัดค้านที่ ๒ ซึ่งพิการ ทางสมอง นางลำดวนและนายกิตติอ้างว่าเพื่อประกอบกิจการโรงงานเฟอร์นิเจอร์ ส่วนนายอภิรักษ์อ้างว่าเพื่อทำการเกษตร เฉพาะในส่วนของนางรัตนภรณ์นั้น นางรัตนภรณ์เป็นภริยาของผู้คัดค้านที่ ๒ เมื่อผู้คัดค้านที่ ๒ ซึ่งเป็นสามีมีชื่อ เป็นเจ้าบ้านบ้านเลขที่ ๑๗๖ การที่ภริยาย้ายชื่อเข้ามาในทะเบียนบ้านเดียวกับ สามีแม้จะมีได้อยู่อาศัยจริงแต่ก็นับว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควรตาม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ วรรคสอง แต่ในส่วนของบุคคลอื่นนั้นหากต้องการเข้ามากระทำ ตามความประสงค์ดังที่กล่าวอ้างก็สามารถเข้าพักอาศัยกับผู้คัดค้านที่ ๒ ได้โดย ไม่มีความจำเป็นจะต้องย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านแต่อย่างใด ข้อที่ผู้คัดค้านที่ ๒

/กล่าวอ้างว่า

กล่าวอ้างว่าย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อทำการเกษตรและตั้งโรงงาน
เฟอร์นิเจอร์ ไม่ปรากฏว่ากิจการตามข้ออ้างจะต้องมีชื่อบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้าน
เพื่อวัตถุประสงค์ใด โดยเฉพาะนางลำดวนและนายกิตติย้ายชื่อเข้ามาในทะเบียนบ้าน
ตั้งแต่วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ด้วยวัตถุประสงค์ตั้งโรงงานเฟอร์นิเจอร์
แต่ปัจจุบันนางลำดวนก็เบิกความรับว่าไม่ได้ตั้งโรงงานเฟอร์นิเจอร์แล้ว ใบอนุญาต
ประกอบกิจการโรงงานที่ผู้คัดค้านที่ ๒ อ้างเป็นพยานหลักฐานก็ปรากฏว่าโรงงาน
ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ ตำบลหัวฝาย อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิม
ของบุคคลทั้งสองมิใช่ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๗๖ ตามที่ยกขึ้นอ้าง อีกทั้งนางลำดวน
ก็รับว่าแม้ไม่ย้ายชื่อเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๖ ก็ตั้งโรงงานที่สถานที่
ดังกล่าวได้ ทั้งไม่ปรากฏว่าการย้ายชื่อเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๖ ก่อให้
เกิดประโยชน์ใดในการเข้าพักอาศัยหรือประโยชน์ในกิจการตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด

/นอกจากนี้

นอกจากนี้บุคคลเหล่านี้ก็ย้ายมาจากทะเบียนบ้านซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดแพร่เช่นเดียวกับบ้านเลขที่ ๑๗๖ หากแต่ละคนยังมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดิมก็สามารถดำเนินกิจการตามที่กล่าวอ้างได้ ข้ออ้างของผู้คัดค้านที่ ๒ จึงไม่มีเหตุผลให้รับฟังเช่นกัน

เมื่อพิจารณาประกอบกับการที่บุคคลต่างๆ ที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๕ และ ๑๗๖ ได้ย้ายมาจากบ้านเดิมซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ ๑ โดยได้รับความจากที่นายมนู ทิพยวงศ์ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จัวะให้ถ้อยคำว่า เขตเลือกตั้งที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๕๑ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียง ๑๑ คน แต่ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๔๐ คน ดังนั้นการย้ายบุคคลซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งเข้ามาในทะเบียนบ้านซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้งแม้เพียงไม่กี่คนย่อมทำให้ผลคะแนนที่ได้รับแตกต่างกันอันส่งผลให้บุคคลนั้นๆ ได้รับการเลือกตั้งได้

ผู้คัดค้านทั้งสองก็เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จัวะ

เขตเลือกตั้งที่ ๑ และตามเอกสารหมาย ร.๑ บุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๕
ไปใช้สิทธิในครั้งนี้ ๕ คน และบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๖ ไปใช้สิทธิ
ในครั้งนี้ ๓ คน ที่ผู้คัดค้านทั้งสองกล่าวอ้างว่ามีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะเมื่อครั้งที่ผ่านมามีเพียง ๑๑ คน และเป็นญาติพี่น้อง
กับผู้คัดค้านทั้งสองเป็นส่วนใหญ่จึงไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่ผู้คัดค้านทั้งสองต้องไป
ย้ายบุคคลดังกล่าวเข้ามาเพื่อให้มาลงคะแนนเลือกตั้งผู้คัดค้านทั้งสองนั้น ข้อเท็จจริง
ปรากฏว่าในการเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๔๐ คน ผู้คัดค้านทั้งสอง
ได้รับคะแนนเลือกตั้งถึงคนละ ๑๙ คะแนน หากผู้คัดค้านทั้งสองอาศัยฐาน
คะแนนเสียงเดิมแม้เป็นญาติพี่น้องก็ไม่แน่ว่าจะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ ข้อกล่าวอ้าง
ของผู้คัดค้านทั้งสองจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง นอกจากนี้การย้ายบุคคลเข้ามาใน
ทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมิได้อยู่อาศัยจริงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าเป็นการ

/ย้ายบุคคล

ย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ วรรคสอง (๒) คดีมีเหตุผลอันควรเชื่อได้ว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๕ และผู้คัดค้านที่ ๒ ย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗๖ เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ เมื่อพิจารณาได้ความดังนี้แล้วกรณีย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๙ ซึ่งนายจรัสเป็นเจ้าบ้านจึงไม่เป็นประโยชน์ที่จะต้องวินิจฉัยต่อไป เพราะไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลง การกระทำดังกล่าวของผู้คัดค้านทั้งสองเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตเพื่อให้ผู้คัดค้านทั้งสองได้รับเลือกตั้งมีผลให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิวะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย

จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้านทั้งสองมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘๗ มีเหตุให้ต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสองและให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนผู้คัดค้านทั้งสองตามคำร้อง

จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายสนธิ กาศเกษม ผู้คัดค้านที่ ๑ และนายสาคร โนจิตร ผู้คัดค้านที่ ๒ มีกำหนดเวลาคนละหนึ่งปีนับแต่วันมีคำสั่ง และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จันเว เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ใหม่แทนผู้คัดค้านทั้งสอง.

นายราเชนทร์ วัชรพงศ์

นายกীরติ เชียงปวน

นางจุฑามาศ วงศ์ศิวัะวิลาส